

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้สำหรับสำนักปฏิบัติธรรมในประเทศไทย” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อวิเคราะห์ขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการความรู้ของสำนักปฏิบัติธรรมในประเทศไทย ๓) เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้สำหรับสำนักปฏิบัติธรรมในประเทศไทย โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth interview research) มีการศึกษวิเคราะห์หาคำศัพท์แนวคิดการจัดการความรู้ในวิทยาการสมัยใหม่ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดการความรู้ของสำนักปฏิบัติธรรมในประเทศไทยโดยมีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามหลักการที่ได้วางแนวทางไว้จนพบประเด็นคำตอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในพระพุทธศาสนา

ความรู้ในพระพุทธศาสนามีการสืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนานจนถึงปัจจุบันนับได้รวม ๒,๖๐๐ ปี องค์พระพุทธรูปศาสนาจึงถือได้ว่าเป็นองค์ที่เก่าแก่ที่สุดในโลกองค์หนึ่งที่เป็นเช่นนั้นได้ก็เนื่องจากมีกระบวนการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนและองค์ประกอบของการจัดการความรู้ในพระพุทธศาสนา มีดังนี้

๑. องค์ประกอบด้านคน คือมีโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรสงฆ์ที่ชัดเจน มีการยกย่องพระสาวกที่โดดเด่นไว้ในตำแหน่งเอตทัคคะ เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ได้สะดวกและช่วยให้การบริหารองค์กรสงฆ์เป็นไปโดยเรียบร้อย

๒. องค์ประกอบด้านส่วนเครื่องมือ พบว่าในพระพุทธศาสนามีเครื่องมือในการจัดการความรู้ปรากฏในรูปแบบของหลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการจัดการความรู้ได้แก่หลักอปริหานิยธรรม ๗ หลักสาราณียธรรม ๖ หลักสัปปุริสธรรม ๗ หลักกุกุณิธรรม ๔ และหลักสัมมปธาน ๔ เป็นต้น